ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠ. ΑΡΙΘΜ. 10/2004 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Απόφαση υπ αριθμ. 10/2004

Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ενώσεως Συντακτών ΗΕΑ συνήλθε σήμερα Τρίτη, 15 Ιουνίου 2004 υπό την προεδρία του προέδρου συν. Ιωάννη Αποστολόπουλου και με την παρουσία των τακτικών μελών συν. Παναγιώτη Τσίρο, Παναγιώτη Βενάρδου, Αικατερίνης Δουλγεράκη, του αναπληρωματικού μέλους Μανώλη Καραμπατσάκη -ο οποίος αναπληρούσε το απουσιάζον τακτικό Ιωάννη Στεβή- καθώς και της γραμματέως Μαρίας Χριστοφοράτου, προκειμένου να εκδώσει απόφαση επί της αυτεπάγγελτης πειθαρχικής δίωξης του Συμβουλίου κατά του συν. Δημήτρη Μπενέκου.

Το ΠΠΣ αφού έλαβε υπόψη την από 12.02.04 ανακοίνωση του ΔΣ της ΕΣΗΕΑ, αποφάσισε ομόφωνα την άσκηση αυτεπάγγελτης πειθαρχικής δίωξης κατά του διευθυντή της εφημερίδας «Έθνος» συν. Δημ. Μπενέκου, σχετικά με την καταγγελία του δημοσιογράφου Νικ. Τσαγκρή ότι δεν δημοσιεύθηκε ενυπόγραφο άρθρο του της 11.02.04 στην ως άνω εφημερίδα όπου διατηρεί προσωπική στήλη. Το ΔΣ στην ανακοίνωσή του επισημαίνει ότι «η ενέργεια αυτή έρχεται σε αντίθεση με το Καταστατικό της Ένωσης και τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία της έκφρασης».

Η πειθαρχική δίωξη ασκήθηκε για παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α, β και θ του Καταστατικού και άρθρο 3, εδ. γ, άρθρο 4, εδ. β και άρθρο 6, εδ. α του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας.

Στη συνέχεια, στις 06.04.04 το ΠΠΣ κάλεσε τον συν. Νικ.

Τσαγκρή, ο οποίος κατέθεσε τα ακόλουθα:
«Τη συγκεκριμένη ημέρα πήρα ένα τηλεφώνημα από τον κ. Μπενέκο στο σπίτι μου και μου ζήτησε να αλλάξω το κείμενο του άρθρου μου, που είχα παραδώσει, επειδή όπως είπε είχε πρόβλημα και δεν μπορούσε να δημοσιευθεί για διάφορους λόγους.
Ειδικότερα, ανέφερε ότι ορισμένα σημεία του άρθρου έρχονταν σε αντίθεση με την πολιτική γραμμή της εφημερίδας. Ο ίδιος αρνήθηκα να το αποδεχθώ και είχαμε μια λογομαχία που κατέληξε στο να κλείσουμε τα τηλέφωνα.
Μετά από αυτή την παρέμβαση και αφού το άρθρο μου δεν δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα, αποφάσισα να διακόψω την συνεργασία μου και να παραιτηθώ. Στην απόφασή μου αυτή ήμουν αποφασισμένος να μείνω σταθερός, οτιδήποτε και να συνέβαινε, καθώς θεωρούσα οριστική την ρήξη μου με τον διευθυντή της εφημερίδας κ. Μπενέκο και με ό,τι εξέφραζε στη συγκεκριμένη περίπτωση.
Για το όλο θέμα ενημέρωσα προφορικά την ΕΣΗΕΑ και συγκεκριμένα τον πρόεδρο του ΔΣ. Θέλω να σημειώσω ότι στις περιπτώσεις που υπάρχει προσωπική στήλη σε μια εφημερίδα, αποτελεί καθιερωμένη πρακτική να μην γίνονται παρεμβάσεις στις απόψεις που διατυπώνονται».

Ακολούθως, στις 27.04.04 προσήλθε και κατέθεσε ο μάρτυρας του εγκαλουμένου, συν. Ιωάν. Φλώρος, ο οποίος είπε:
«Εργάζομαι στην εφημερίδα «Έθνος» ως αρχισυντάκτης. Η υπόθεση αυτή δεν έχει καμία σχέση με πρόθεση εκδήλωσης, ούτε καν σκέψη λογοκρισίας. Αφορά μια κακή στιγμή και μια παρεξήγηση που θα μπορούσε να αρθεί από τον ίδιο τον συν. Τσαγκρή, αλλά δεν έγινε.
Γνωρίζω το ζήτημα επειδή ήμουν παρών στο γραφείο του κ. Μπενέκου, όταν έκανε το τηλεφώνημα στον συν. Τσαγκρή για το επίμαχο θέμα. Ζητήθηκε από τον διευθυντή της εφημερίδας να τροποποιήσει ορισμένους χαρακτηρισμούς για πρόσωπα από το κείμενό του, χωρίς όμως να αλλάξει σε τίποτα την πολιτική άποψη, την ουσία και την θέση του.
Ο συν. Τσαγκρής φαίνεται να αντέδρασε με κάθετη απόρριψη τροποποίησης, έστω και μιάς λέξης του κειμένου, θεωρώντας όπως

εκ των υστέρων ο ίδιος μου είπε, το συγκεκριμένο κείμενο «κατάθεση ψυχής».
Συνεπώς, δεν μπορούσε να κάνει καμιά τροποποίηση ο ίδιος. Στον αντίλογο του διευθυντή της εφημερίδας ότι δεν υπάρχει κανένα θέμα αλλαγής της πολιτικής θέσης και ουσίας, αλλά διατύπωσης ορισμένων χαρακτηρισμών με διαφορετικό τρόπο για πρόσωπα που, κατά τη γνώμη μου, ως διευθυντής της εφημερίδας απαξίωναν την εφαρμοσμένη και εκφρασμένη για χρόνια τοποθέτηση της εφημερίδας απέναντι στην κριτική για πολιτικές και πρόσωπα όλων των πολιτικών χώρων, αλλά και τη δουλειά του συνόλου των συναδέλφων, η αντίδραση του συν. Τσαγκρή φαίνεται να ήταν κάθετα αρνητική με τόνο περισσότερο προσωπικό, πέραν του συγκεκριμένου θέματος του κειμένου και συνοδεύτηκε με την παρατήρηση «εγώ δεν παίζω παιχνίδια…».
Η έκφραση αυτή προκάλεσε δικαιολογημένα, κατά τη γνώμη μου, την έντονη αντίδραση του συν. Μπενέκου που εύλογα του ζήτησε εξηγήσεις για το τί εννοεί. Αφού λογικά ο καθένας στη θέση του δεν μπορούσε να αφήσει μια τέτοια παρατήρηση-υπονοούμενο στον «αέρα», χωρίς να ζητήσει από τον συνομιλητή του μια καθαρή εξήγηση.
Κάπου εκεί με ένταση έκλεισε η συνομιλία των δύο συναδέλφων, δυστυχώς, κατά τη γνώμη μου, χωρίς να δοθούν εξηγήσεις για την παρεξήγηση και χωρίς φυσικά να δοθεί η όποια συνέχεια της ένστασης για το θέμα του κειμένου του συν. Τσαγκρή.
Η σοβαρή και ουσιαστική αυτή παρεξήγηση που δεν είχε πλέον να κάνει με την αρχική ένσταση και μερικές φορές σύνηθες φαινόμενο στις εφημερίδες, επί εκφράσεων του κειμένου, θα μπορούσε κατά τη γνώμη μου, να αρθεί: α) Αν ο συν. Τσαγκρής τηλεφωνούσε μετά το ίδιο βράδυ και έκλεινε ο ίδιος το θέμα και β) Αν ο ίδιος την επόμενη ημέρα μιλούσε και έλυνε την παρεξήγηση με τον διευθυντή. Αντί αυτών, έγιναν τα εξής: Ο συν. Τσαγκρής μου τηλεφώνησε και μου ζήτησε αν θα μπει ή όχι το κείμενό του αυτούσιο. Στην περίπτωση που δεν μπει αυτούσιο, μου είπε ότι το θεωρεί ως λογοκρισία και ως απόλυση του ίδιου από την εφημερίδα.
Τον παρακάλεσα να ηρεμήσει και του εξήγησα ότι σε όλα τα θέματα υπάρχουν λύσεις, λέγοντάς του την άποψή μου ότι θα

έπρεπε να τηλεφωνήσει στον συν. Μπενέκο να τελειώσει η παρεξήγηση και είτε μπει είτε δεν μπει το κείμενο, να συζητήσει μαζί του το θέμα την επομένη. Αρνήθηκε και μου είπε ότι αν δεν μπει το κείμενο δεν θα συνεχίσει την συνεργασία του με την εφημερίδα. Δυστυχώς, δεν μπόρεσα να τον πείσω γιατί ήταν ιδιαίτερα φορτισμένος. Μου ανέφερε δε ότι «μάλωσε άγρια» με τον κ. Μπενέκο και του ήταν αδύνατο να συζητήσει μαζί του εκείνη την ώρα.

Πήρα τότε τον διευθυντή και του είπα την συνομιλία μου με τον συν. Τσαγκρή και μου είπε να μην μπει το κείμενο, με μια σημείωση ότι το κείμενο εκτάκτως αναβάλλεται. Το είπα στον συν. Τσαγκρή, εκτιμώντας ότι την επόμενη ημέρα πιο ήρεμα θα βρισκόταν κάποιος τρόπος να αρθεί η παρεξήγηση μεταξύ των δύο συναδέλφων. Δυστυχώς, την επόμενη ημέρα δημοσιεύτηκε στην «Απογευματινή» παραπολιτικό σχόλιο με συμπέρασμα περί λογοκρισίας και άλλα εκτός πραγματικότητας με σκοπιμότητα, κατά τη γνώμη μου, και σαφή πρόθεση να πλήξουν την αξιοπιστία, το κύρος και την εικόνα του «Έθνους».

Η υπόθεση, μάλιστα, πήρε και επιπλέον διάσταση μετά την ανακοίνωση του ΔΣ της ΕΣΗΕΑ και του γραφείου Τύπου του Συνασπισμού, με αιχμές περί «λογοκρισίας», πέραν των πραγματικών δεδομένων. Το κείμενο του συν. Τσαγκρή δημοσιεύτηκε μάλιστα με ρουμπρίκα, στην εφημερίδα «Απογευματινή».

Το αποτέλεσμα, τελικά, της παρεξήγησης ήταν να σταματήσει ο συν. Τσαγκρής την συνεργασία του με το «Έθνος» και να διαμορφωθεί ένα κλίμα σε ορισμένους κύκλους με προφανή σκοπό να πλήξει το «Έθνος» και τον διευθυντή του, με ανυπόστατες αιχμές περί λογοκρισίας.

θέλω να τονίσω κατηγορηματικά ότι ουδέποτε ο διευθυντής της εφημερίδας ζήτησε από τον συν. Τσαγκρή, εξ όσων γνωρίζω, να γράψει ή να μη γράψει κάτι, να αλλάξει ή να τροποποιήσει την πολιτική του θέση ή την κριτική του τοποθέτηση για γεγονότα και καταστάσεις. Αντίθετα, τον ενθάρρυνε να γράφει πάντα την άποψή του, είχαν άριστες προσωπικές σχέσεις, είχε άψογες συνθήκες εργασίας και συνθήκες ελεύθερης έκφρασης των απόψεών του σε όλα τα θέματα.

θέλω, επίσης, να τονίσω ότι ο συν. Τσαγκρής, που συμμετείχε και στη μεσημεριανή σύσκεψη της εφημερίδας (προ συνταξιοδότησής του), είχε τέλεια σχέση και άψογη συνεργασία τόσο με τον διευθυντή, όσο και με όλους τους συναδέλφους. Όταν, μάλιστα, πρόσφατα πήρε σύνταξη και ζήτησε από τον διευθυντή της εφημερίδας, ορισμένες διευκολύνσεις εξαιτίας άλλων υποχρεώσεων που ανέλαβε, ο κ. Μπενέκος όχι μόνο τον διευκόλυνε, αλλά τον στήριξε και τον βοήθησε.
Τέλος, επιθυμώ να υπογραμμίσω απαντώντας σε όλα τα κακόβουλα, υστερόβουλα και κακοήθη σχόλια περί λογοκρισίας, ότι σε όλα τα χρόνια της συνεργασίας μου με τον κ. Μπενέκο, δεν υπήρξε έναντι κανενός συναδέλφου η παραμικρή ένδειξη ή εκδήλωση κατασταλτικής, προληπτικής ή όποιας άλλης μορφής λογοκρισίας. Αντίθετα, στήριξε, ενθάρρυνε και εκ της θέσης του δημιούργησε άριστες συνθήκες και έκφραση όλων των απόψεων, με άψογη και ουσιαστική συνεργασία με όλους τους συναδέλφους.
Ακόμη, θέλω να τονίσω ότι και σε άλλες περιπτώσεις όπου τροποποίησαν εκφράσεις για διάφορους λόγους, από κείμενο του συν. Τσαγκρή, δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα.
Απαντώντας σε σχετική ερώτηση ο μάρτυς ανέφερε: «Κατά τη γνώμη μου, η οξύτητα προκλήθηκε από τον έκφραση του συν. Τσαγκρή «εγώ δεν παίζω παιχνίδια» και στη συνέχεια ο διευθυντής της εφημερίδας ανέφερε «ποιους εννοείς ότι παίζουν παιχνίδια». Οι αλλαγές που ζήτησε ο κ. Μπενέκος στο άρθρο, αφορούσαν χαρακτηρισμούς πολιτικών προσώπων, οι οποίοι κατά την διεύθυνση της εφημερίδας απαξίωναν την συνολική στάση της εφημερίδας απέναντι στην κριτική σε πολιτικά πρόσωπα, κατά τον διευθυντή της εφημερίδας
Δεν γνωρίζω γιατί ο κ. Τσαγκρής κατήγγειλε το γεγονός στην ΕΣΗΕΑ. Από ότι μου είπε ο ίδιος ο κ. Τσαγκρής δεν προτίθετο να κάνει έγκληση στο Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ».

Τέλος, για την ολοκλήρωση της πειθαρχικής διαδικασίας, κλήθηκε σε απολογία ο εγκαλούμενος συν. Μπενέκος, ο οποίος απέστειλε προς το ΠΠΣ το εξής υπ αριθμ. πρωτ. 1044/20.05.04 απολογητικό υπόμνημα:
«Σχετικά με την υπόθεση του συν. Ν. Τσαγκρή έχω να δηλώσω τα

παρακάτω:
Η παρέμβασή μου στον συν. Ν. Τσαγκρή ουδόλως στόχευε στην άσκηση λογοκρισίας εκ μέρους μου στο άρθρο του.
Του ζήτησα να τροποποιήσει τρεις (3) συγκεκριμένες εκφράσεις χαρακτηρισμούς για πολιτικά πρόσωπα, κόμματα και ιδεολογίες που περιλαμβάνονταν στο άρθρο που είχε στείλει για δημοσίευση. Ο λόγος της παρέμβασής μου ήταν ότι οι σχετικοί χαρακτηρισμοί είχαν έντονο, οξύ και απαξιωτικό χαρακτήρα, γεγονός το οποίο έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το ύφος της εφημερίδας, αλλά κατά την γνώμη μου, τραυμάτιζαν και μάλιστα σοβαρά την αξιοπρέπεια και την αξιοπιστία, τόσο των υπολοίπων συναδέλφων μου, όσο και της ίδιας της εφημερίδας.
Του δήλωσα δε προκαταβολικά ότι δεν ζητούσα να αλλάξει κεραία από τις πολιτικές απόψεις, κρίσεις και συμπεράσματα που διατύπωνε στο άρθρο του. Συνέχισα τη συζήτηση μαζί του, με στόχο να τον πείσω για το κατά την αντίληψή μου ορθό, μέχρι την στιγμή που μου δήλωσε «εγώ δεν παίζω παιχνίδια». Όπως ήταν φυσιολογικό, παρεξηγημένος του ζήτησα εξηγήσεις «τι εννοείς και ποιος παίζει τι παιχνίδια;». Με την άρνησή του να μου διευκρινίσει ποιους ή τι εννοούσε, καταλήξαμε σε φραστικό επεισόδιο και διακοπή της τηλεφωνικής επικοινωνίας μας.
Κατόπιν τούτου, ζήτησα από τον αρχισυντάκτη της εφημερίδας κ. Γ. Φλώρο να μην δημοσιεύσει το άρθρο και να μπει στον συνήθη χώρο του άρθρου η επισήμανση «Η στήλη του Νίκου Τσαγκρή εκτάκτως αναβάλλεται».
Την επόμενη μέρα συνέβησαν τα εξής:
1. Στην εφημερίδα «Απογευματινή» υπήρχε σχόλιο που μιλούσε για «άγρια λογοκρισία στο Έθνος και φίμωτρο στον αρθρογράφο Ν. Τσαγκρή».
2. Το ΔΣ της ΕΣΗΕΑ εξέδωσε σχετική ανακοίνωση στην οποία και εγγράφως απάντησα (τα σχετικά βρίσκονται στη διάθεσή σας).
3. Ο συν. Ν. Τσαγκρής δήλωσε στον αρχισυντάκτη του «Έθνους» κ. Γ. Φλώρο, ότι θεωρεί λυμένη τη συνεργασία του με την εφημερίδα. Τέλος, την μεθεπόμενη στην εφημερίδα «Απογευματινή» δημοσιεύτηκε το περιβόητο άρθρο του Ν. Τσαγκρή με σχετική επισήμανση «το άρθρο που λογοκρίθηκε από το Έθνος», ενώ ανακοίνωση εξέδωσε το γραφείο Τύπου του Συνασπισμού,

επαναλαμβάνοντας τους ισχυρισμούς περί «λογοκρισίας» κλπ.
Κύριοι συνάδελφοι,
Οι πολιτικές απόψεις τις οποίες εξέφραζε στα άρθρα του ο συν. Ν. Τσαγκρής, συχνά σε απόλυτη αντίθεση ή διαφωνία με τις πολιτικές επιλογές της εφημερίδας. Το ίδιο συμβαίνει και με πολλούς άλλους αρθρογράφους μας.
Αυτό ποτέ δεν αποτέλεσε έναυσμα για προληπτική, κατασταλτική ή άλλη λογοκρισία ή σύγκρουση, αφού το «Έθνος» έχει ως αρχή του την πολυφωνία και τον πλουραλισμό και την ελεύθερη διακίνηση ιδεών μέσα από την αρθρογραφία του.
Το συγκεκριμένο περιστατικό δεν αφορούσε στην ουσία των απόψεων που εξέφραζε ο Ν. Τσαγκρής. Αφορούσε σε συγκεκριμένες εκφράσεις οι οποίες κατά την γνώμη μου, παραβίαζαν βάναυσα τις αρχές του ύφους και της ευπρέπειας της εφημερίδας, απαξιώνοντας με τρόπο αήθη πρόσωπα και καταστάσεις. Και η παρέμβασή μου αποσκοπούσε στην πρόληψη αυτής ακριβώς της παρενέργειας και δεν είχε καμία στόχευση λογοκρισίας απόψεων ή ιδεών.
Για τους λόγους αυτούς αρνούμαι τις εις βάρος μου κατηγορίες».

Το ΠΠΣ αφού έλαβε υπόψη του τις θέσεις του ΔΣ της ΕΣΗΕΑ, τις μαρτυρικές καταθέσεις, την απολογία του εγκαλουμένου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, θεωρεί κατά πλειοψηφία ότι αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:

Ο συν. Ν. Τσαγκρής που είχε προσωπική στήλη αρθρογράφου στην εφημερίδα «Το Έθνος» παρέδωσε στις 11.02.04 ενυπόγραφο άρθρο του προς δημοσίευση. Ο εγκαλούμενος συνάδελφος διευθυντής της εφημερίδας Δημ. Μπενέκος, με τηλεφωνική παρέμβασή του προς τον συν. Τσαγκρή αξίωσε αλλαγές σε ορισμένα σημεία του κειμένου και στην άρνηση του συντάκτη του δεν επέτρεψε τη δημοσίευση του άρθρου.

Ο συν. Δημ. Μπενέκος στην απολογία του υποστήριξε, μεταξύ άλλων, ότι η παρέμβασή του αφορούσε σε συγκεκριμένες εκφράσεις που κατά τη γνώμη του «παραβίαζαν βάναυσα τις αρχές του ύφους και της ευπρέπειας της εφημερίδας, απαξιώνοντας με τρόπο αήθη πρόσωπα και καταστάσεις». Από την μελέτη, όμως, του κειμένου

το Συμβούλιο δεν διαπίστωσε ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι βάσιμος, καθώς το άρθρο εμπεριέχει μεν σκληρή κριτική και φραστικές υπερβολές, αλλά αυτά προσιδιάζουν στο ύφος του συντάκτη, τονίζοντας ορισμένες απόψεις του από το ελεύθερο βήμα της προσωπικής στήλης του, χωρίς, όμως, να υπερβαίνουν τα όρια της δεοντολογίας.

Συνεπώς, η παρέμβαση του εγκαλούμενου που αξίωνε από τον συν. Τσαγκρή αλλαγές στο περιεχόμενο του άρθρου και η απόφασή του για την μη δημοσίευση, αποτελούν παραβίαση των αρχών δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Θα πρέπει ακόμη να επισημανθεί πως ανάλογες συμπεριφορές αποδοκιμάζονται και από την Δικαιοσύνη. Σχετική η πρόσφατη υπ αριθμ. 1976/2004 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης, που θεωρεί ότι τέτοιες παρεμβάσεις για αλλαγές δεν αποτελούν μόνο αντιδεοντολογική στάση, αλλά συνιστούν και λόγο καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας υπέρ του δημοσιογράφου.

Ως εκ τούτου, ο εγκαλούμενος συν. Δημ. Μπενέκος κρίνεται κατά πλειοψηφία με ψήφους 4 έναντι 1 πειθαρχικά ελεγκτέος, για παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α, β και θ του Καταστατικού και άρθρο 3, εδ. γ, άρθρο 4, εδ. β και άρθρο 6, εδ. α του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας.

Ως προς την ποινή, επιβάλλεται ομόφωνα η επίπληξη με ανάρτηση της απόφασης στους χώρους εργασίας.

Η απόφαση καθαρογράφηκε την Τετάρτη, 30.06.04.

Ο πρόεδρος Η γραμματέας

Ιωάν. Αποστολόπουλος Μαρία Χριστοφοράτου